

Kameraden,

Straks wordt er door dit congres, door jullie - onze militanten - een nieuw federaal secretariaat gekozen. Een nieuwe voorzitter en algemeen secretaris. Nieuwe gezichten die vanaf morgen, met jullie mandaat, de woordvoerders van de werknemers in België zullen zijn.

Ik heb 12 jaar jullie voorzitter mogen zijn.

12 jaar waarin ik de eer had om het sociaal verzet mee aan te sturen, waarin ik de stem van onze achterban kon laten horen in het sociaal overleg, en waarin ik met jullie mandaat jullie woordvoerder mocht zijn.

Alle verantwoordelijken binnen onze organisatie werken met mandaten die ons worden gegeven door de militanten. Dat mandaat, dat vertrouwen, moeten we ook elke dag verdienen.

Wij zijn een ledenorganisatie waarin enkel de stem van de werkvloer telt. Dat is **sociale democratie in de praktijk.**

En ook omdat wij een van de laatste federale organisaties zijn, maakt dat dat wij spreken met een legitimiteit die niet genegeerd mag worden.

In tijden van sociaal verzet, vormt die sociale democratie de belangrijkste **tegenmacht** om onze sociale welvaartstaat te verdedigen.

Het is die vorm van democratie die er voor mij echt toe doet.

Jullie kiezen geen verantwoordelijken om aan onderhandelingstafels ontwerpakkoorden af te sluiten om die vervolgens door te drukken bij jullie, onze achterban.

De uitspraak "*I follow my people, for I am their leader*", gebruik ik niet omdat ze mooi klinkt in het Engels. Neen, het is onze taak als vakbondsleiders om de richting aan te geven en een gemeenschappelijk belang te verdedigen, maar op het einde van de rit, krijgt onze achterban het laatste woord.

En dat maakt ook dat wij niet met handen en voeten gebonden zijn door wat aan een onderhandelingstafel is afgesproken. Zonder een mandaat van jullie, is er geen akkoord.

Dat geldt niet enkel voor onderhandelingen met werkgevers, maar evenzeer betekent dat ook dat wij onze standpunten niet laten bepalen door de **politiek** of dat wij politieke partijen slaafs zouden volgen.

Wij hebben die sociale democratie de laatste jaren laten spelen door over te gaan tot een voortdurend verzet tegen het beleid van Michel, maar evenzeer hebben we gemobiliseerd tegen het Generatiepact van Verhofstadt en andere maatregelen van regeringen met en zonder socialisten in.

Ik zeg niet dat wij een democratische meerderheid in het parlement moeten negeren, maar **het sociaal- economisch beleid komt niet alleen aan de politici toe**. Sociaal –economisch beleid is gedeeld beleid met de sociale gesprekspartners. Als men daar geen rekening mee houdt is er geen sprake van democratische besluitvorming. En dus leggen wij ons niet neer bij elk besluit dat vandaag wordt genomen. Ook niet in andere regeringsformaties overigens.

Het primaat van de politiek is een fenomeen van vóór de Verlichting. Met de Verlichting kwam de scheiding der machten. Later is dat model aangevuld met de sociaaleconomische democratie. Na dertig jaar economische crisis en twee wereldoorlogen, kwam het besef dat sociale conflicten alleen maar vermeden kunnen worden door sociale onderhandelingen en, indien nodig, **sociale actie**. Het sociaal pact van 1944 is in 1 zin samen te vatten: er is enkel politieke en economische vrijheid als er ook sociale bescherming is.

Het sociaal overleg moet dus **gerespecteerd** worden door de politiek - ook door rechtse regeringen zoals we die vandaag kennen.

*****

Mais les temps changent. Tant au niveau européen que national, les nationalistes et populistes réduisent la démocratie sociale au silence. Par ailleurs, on ne compte plus les tentatives de tuer dans l'oeuf l'action sociale.

Qu'il s'agisse du pouvoir d'achat, de la fiscalité, de la sécurité sociale ou de la migration... ces douze dernières années – comme vous avez pu le constater dans le rapport d'activités -, dans chaque domaine, on a surtout cherché des postes d'économies. Alors que les crises financières ont été provoquées par des cow-boys sur les marchés financiers, qu'elles ont induit des crises économiques et que beaucoup d'argent public a été injecté pour sauver les banques, les gouvernements de droite font payer la note aux travailleurs.

Chaque défi de la société est soumis à des contraintes budgétaires par ce gouvernement. Les mesures d'assainissement concernent surtout la protection sociale et on omet de solliciter, pour ce faire, les richesses disponibles. Mais d'un autre côté, on poursuit la généreuse politique de cadeaux aux nantis et aux détenteurs de capitaux. Une politique fiscalement juste nécessite de la bonne volonté politique.

Toutefois, cette volonté fera toujours défaut dans les milieux politiques libéraux. Il en va de même pour notre sécurité sociale, la protection sociale par excellence, que nous avons développée en tant que syndicats. La droite assèche notre sécurité sociale en fermant le robinet financier au profit des entreprises et de l'économie. Pour ensuite dire que notre sécurité sociale est vouée à disparaître et qu'il n'y a pas d'autre solution que de supprimer des missions et de laisser les citoyens aux mains du marché libre commercial. Sans la protection sociale que les organismes publics à gestion paritaire leur offre.

*****

Kameraden,

Sociale democratie geeft een stem aan wie elders niet gehoord wordt.

Aan wie uit die boot van sociale bescherming dreigt te vallen.

Aan het middenveld, aan syndicalisten, aan bezorgde ouders en actieve burgers. Aan studenten en jongeren die zich niet vertegenwoordigd zien in een regeringsformatie.

Sociale democratie moet ook een stem geven **aan wie nog geen stem heeft.**

Vluchtelingen - en in het bijzonder kinderen van vluchtelingen, zoals de kleine

Mawda - worden in Europa behandeld als uitschot.

Er is meer ophef over het doodrijden van een wolf, dan over het overlijden van een kind van 2 jaar dat op de vlucht is voor oorlog en miserie. Dat de Middellandse Zee een kerkhof is geworden, lijkt ook niemand meer te beroeren. Dat heeft alles te maken met waarden, met een discours dat ons voortdurend wordt opgedrongen en dat de geesten vergiftigd. In het vluchtelingendebat hebben nationalistische en populistische stromingen een mogelijkheid gezocht én gekregen, om hun mensbeeld op te dringen.

Wij tegenover Zij

en die **zij** is een bedreiging voor het economisch en ideologisch welzijn van die **wij**

en dus doet men er alles aan om zo snel als mogelijk verlost te zijn van alles wat een bedreiging is: vluchtelingen, vreemdelingen, andersdenkenden, socialisten en syndicalisten.

Als syndicalisten is het onze verantwoordelijkheid om die stemmen wel te laten horen. Niemand heeft het recht om andere mensen het recht te ontzeggen ook een goede toekomst te zoeken voor zichzelf en voor hun kinderen.

Wij moeten de totaal misplaatste en bewuste sfeerschepping van rechtse beleidsmakers die vluchtelingen als een bedreiging voor de sociale zekerheid voorstellen, blootleggen.

De échte bedreiging voor onze sociale zekerheid, is een sociaal-economisch beleid zoals van deze rechtse regering. Een beleid dat een zware rekening heeft doorgestuurd op kosten van de burger en het grote kapitaal totaal ongemoeid laat. De migratie- en vluchtelingthematiek wordt louter misbruikt om een ultraliberale agenda door te voeren, waar alleen de happy few nog beter van worden. Daar tegenover staat dat wij heel wat mensen nodig zullen hebben in de nabije toekomst. Zorg dus voor diploma-erkenning, taalverwerving en investeer in integratie.

Dat is een ander discours dan het haatdiscours van de huidige beleidsmakers.

Het is deze stem van sociale democratie die onze samenleving echt nodig heeft en die ook wij - syndicalisten - moeten laten horen.

En wij blijven daar aan werken, omdat we daarin ook geloven.

*****

Zonder geloof in onszelf als tegenmacht, zonder geloof in de kracht van sociale actie, zouden wij in het verleden ook niet zoveel **resultaat** geboekt hebben.

Als ik kijk naar de afgelopen 12 jaar, dan verwijs ik ten eerste naar de **loonkloofwet van 2012**. Een verdienste ook van Anne Demelenne die gendergelijkheid op de ABVV-agenda heeft gezet.

De loonkloof tussen vrouwen en mannen, hebben we jaar na jaar lichtjes kunnen verkleinen, maar we blijven voorlopig stagneren op 20%. Als socialistische vakbond zijn wij tegen elke vorm van discriminatie. En dus ook tegen de feitelijke discriminatie tussen vrouwen en mannen op gebied van verloning en kansen op de arbeidsmarkt. Dankzij de Equal Pay Day acties van ABVV en Zijkant, was België het eerste land met een loonkloofwet. Ondanks dat de wet nog te wensen overlaat wat uitvoering en controle betreft, is het een van die realisaties die ik als voorzitter van het ABVV, maar ook als man, als een van onze belangrijkste verdienste zie.

Net als de **harmonisering van de statuten arbeiders/bedienden**, waarbij onze bedienden heel wat solidariteit aan de dag hebben gelegd. Als ABVV streefden we al langer om de verschillen tussen beide statuten in opwaartse richting weg te werken. Er zijn compromissen die de schade beperken en compromissen die een vooruitgang betekenen. Het compromis over een belangrijke stap op weg naar harmonisering van het arbeiders- en het bediendestatuut, behoort tot de tweede categorie: ondanks de toegevingen was het een belangrijke stap voorwaarts in onze sociale geschiedenis.

De 27 uren van onderhandelen die nodig waren om tot dit vergelijk te komen, verdwijnen in het niets ten opzichte van de 27 jaar waarin het dossier muurvast zat en van de 100 jaar waarin die discriminaties bleven bestaan.

Sociaal overleg zit in ons DNA. Onderhandelen, compromissen sluiten of akkoorden maken, die verdedigen bij onze achterban en ze daarna in de praktijk brengen, dat is ons dagelijks werk. En daarin zijn wij bijzonder sterk. Sociaal overleg gebeurt elke dag. In de bedrijven, in de sectoren en op interprofessioneel niveau.

En dat gebeurt op een bijzonder hoogstaand niveau. Daarom is **vorming** binnen onze vakbond zo belangrijk. Onze delegees behoren wat dat betreft tot de top en dat moet ook in de toekomst onze belangrijkste uitdaging blijven.

We moeten daarin blijven investeren, zowel op interprofessioneel niveau als binnen onze centrales. **Jullie, onze militanten, zijn onze ambassadeurs.** Jullie vormen onze echte macht. En we zijn een sterke tegenmacht, ook dankzij de macht van het getal. Meer dan anderhalf miljoen leden, duizenden delegees, beroepssecretarissen en medewerkers in alle geledingen van onze vakbond. Uitstekend gevormde mensen die **sociale democratie elke dag in de praktijk** brengen.

*****

La démocratie sociale signifie aussi que quand la concertation ne fonctionne pas, il faut pouvoir organiser l'opposition. A côté des nombreuses petites et grandes victoires que nous avons engrangées à la table des négociations, je suis fier de pouvoir dire que la FGTB a toujours été le moteur de l'opposition sociale. Ceci s'est encore vérifié ces 4 dernières années.

Négocier est notre principale tâche, mais résister, mener des actions, s'opposer ... est tout aussi naturel dans le biotope d'un syndicaliste. Cette opposition se joue au même niveau que la négociation : dans les entreprises, les secteurs ou au niveau interprofessionnel. Et avec le même succès. Parfois faible, parfois très important. Mais nous ne permettrons jamais que l'on touche aux droits des travailleurs, des personnes touchant une allocation. La FGTB ne se mettra jamais sur la touche. Le progrès social ne vient jamais de lui-même. Toute notre histoire est marquée par les luttes sociales. Et il en ira de même à l'avenir. Nous sommes et restons nécessaires, en tant que syndicat, dans la défense des droits qui ont été arrachés. Nous sommes aussi le premier acteur dans la construction d'une société sociale. La solidarité, la justice, l'égalité et la démocratie: telles sont nos valeurs. Et c'est selon ces valeurs que nous travaillons à une société meilleure!

Kameraden,

Het is paradoxaal, maar het verzet tegen Michel was zowel de winter, als de lente van mijn carrière als vakbondsvoorzitter.

Winter, omdat het beleid van vandaag volledig haaks staat op onze waarden.

Er is geen enkele, maar dan ook geen enkele maatregel die welke bevolkingsgroep dan ook echt ten goede komt. Niet de jongeren, niet de werknemers, niet de ambtenaren, niet de vrouwen en al zeker niet de gepensioneerden van vandaag en morgen.

Behalve: de grote vermogens, de profiteurs van winstaandelen en de grote bedrijfsleiders.

Maar tegelijkertijd toont het verzet dat wij hebben geleid, hoe sterk we zijn.

Hoe groot de kracht van de tegenmacht kan zijn. Dat het niet genoeg is, daarvan moet je mij niet overtuigen.

Dat betekent alleen dat we verder moeten doen en dat we nog verder moeten gaan. **In de lente wordt altijd de kiem gelegd voor de oogst van het najaar.**

Wij moeten de harten en de geesten terug veroveren. Wij moeten nog meer aantonen wat er op het spel staat, maar vooral dat het anders kan.

En dat we dat samen moeten doen. **Samen, dat is niet het ABVV, dat is niet het middenveld, maar zijn alle werknemers, alle ambtenaren, alle burgers. Met en zonder stem.**

Dat is de sociale democratie die terug de bovenhand moet krijgen. En dat vereist andere politieke krachtsverhoudingen. Samen kan het anders.

Leve het ABVV!

Samen sterk!